

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 123/16
V Lucemburku dne 10. listopadu 2016

Rozsudek ve věci C-174/15
Vereniging Openbare Bibliotheken v. Stichting Leenrecht

Výpůjčku elektronické knihy (e-book) lze za určitých podmínek postavit na roveň výpůjčce tradiční knihy

V takové situaci se uplatní výjimka pro veřejné půjčování, která stanoví zejména spravedlivou odměnu autorům

V Nizozemsku se na půjčování elektronických knih veřejnými knihovnami nevztahuje právní úprava veřejného půjčování použitelná na tradiční knihy. Veřejné knihovny zpřístupňují v současnosti elektronické knihy veřejnosti na internetu na základě licenčních smluv s nositeli práv.

Vereniging Openbare Bibliotheken, které je sdružením všech veřejných knihoven v Nizozemsku („VOB“), je názoru, že by se právní úprava týkající se tradičních knih měla vztahovat i na půjčování knih v digitální podobě. V tomto rámci podalo výše uvedené sdružení žalobu proti Stichting Leenrecht, která je nadací pověřenou výběrem odměn autorů, v níž se domáhalo vydání určovacího rozsudku v tomto smyslu. Žaloba VOB se týká půjčování uskutečňovaného způsobem „one copy, one user“, tj. výpůjčky rozmnoženiny knihy v digitální podobě, k níž dochází tak, že uvedená rozmnoženina je uložena na server veřejné knihovny a dotčený uživatel může z uvedené rozmnoženiny pořídit rozmnoženinu stažením na vlastní počítač, přičemž lze během doby výpůjčky stáhnout pouze jednu rozmnoženinu a po uplynutí této doby již uvedený uživatel nemůže jím staženou rozmnoženinu užívat.

Rechtbank Den Haag (soud v Haagu, Nizozemsko), který projednává tuto věc, má za to, že rozhodnutí o návrzích VOB závisí na výkladu ustanovení unijního práva, a položil Soudnímu dvoru několik předběžných otázek. Unijní směrnice z roku 2006 týkající se zejména práva na pronájem a půjčování knih totiž stanoví, že výlučné právo udělit svolení nebo zakázat tento pronájem a půjčování náleží autorům děl. Nicméně členské státy se mohou od tohoto výlučného práva na veřejné půjčování odchýlit za podmínky, že přinejmenším autoři obdrží spravedlivou odměnu¹. Vystává tedy otázka, zda se tato výjimka vztahuje i na půjčování elektronických knih uskutečňované způsobem „one copy, one user“.

Soudní dvůr v dnešním rozsudku nejprve konstatoval, že není dán žádný rozhodný důvod k tomu, aby půjčování digitálních rozmnoženin a nehmotných předmětů bylo v každém případě vyřazeno z působnosti směrnice. Tento závěr je navíc potvrzen cílem sledovaným směrnicí, který spočívá v tom, že se autorské právo musí přizpůsobit novému hospodářskému vývoji. Pokud by navíc bylo půjčování v digitální podobě z působnosti směrnice zcela vyřazeno, bylo by to v rozporu s obecnou zásadou ukládající vysokou úroveň ochrany autorů.

Dále Soudní dvůr ověřil, zda se na veřejné půjčování rozmnoženiny knihy v digitální podobě uskutečňované způsobem „one copy, one user“ může vztahovat čl. 6 odst. 1 směrnice.

V této souvislosti Soudní dvůr konstatoval, že vzhledem k důležitosti veřejného půjčování elektronických knih a za účelem zachování užitečného účinku výjimky pro veřejné půjčování uvedené v čl. 6 odst. 1 směrnice i jejího přispívání k podpoře kultury nelze vyloučit, že se toto ustanovení vztahuje na případ, kdy operace uskutečněná veřejně přístupnou knihovnou vykazuje

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/115/ES ze dne 12. prosince 2006 o právu na pronájem a půjčování a o některých právech v oblasti duševního vlastnictví souvisejících s autorským právem (Úř. věst. 2006, L 376, s 28).

zejména z hlediska podmínek stanovených v čl. 2 odst. 1 písm. b) této směrnice znaky, jež jsou v zásadě srovnatelné se znaky půjčování tištěných děl. Tak je tomu přitom v případě půjčování rozmnoženiny knihy v digitální podobě uskutečňovaného způsobem „one copy, one user“.

Soudní dvůr tedy rozhodl, že výraz „půjčování“ ve smyslu směrnice zahrnuje též půjčování výše zmíněného druhu.

Soudní dvůr též upřesnil, že členské státy mohou stanovit dodatečné podmínky, jež mohou zlepšit ochranu práv autorů nad rámec toho, co je výslovně stanoveno ve směrnici. V projednávané věci nizozemské právní předpisy vyžadují, aby rozmnoženina knihy v digitální podobě zpřístupněná veřejnou knihovnou byla uvedena do oběhu prvním prodejem nebo jiným převodem vlastnictví takovéto rozmnoženiny v Unii nositelem práva na rozšiřování nebo s jeho souhlasem. Podle Soudního dvora je třeba mít za to, že takováto dodatečná podmínka je v souladu se směrnicí.

Jde-li o případ, kdy rozmnoženina knihy v elektronické podobě byla pořízena z neoprávněného zdroje, Soudní dvůr připomněl, že jedním z cílů směrnice je potírání výroby nedovolených napodobenin, a podotkl, že připuštění půjčování takovéto rozmnoženiny by mohlo způsobit nepřiměřenou újmu nositelům autorských práv. Výjimka pro veřejné půjčování se tudíž nevztahuje na zpřístupnění rozmnoženiny knihy v digitální podobě veřejnou knihovnou v případě, že tato rozmnoženina byla pořízena z neoprávněného zdroje.

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehoczki ☎ (+352) 4303 5499